

Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér
9023 Győr, Herman Ottó utca 22.
www.gyorikonyvtar.hu

Ikt. Szám: 9-.....2..... /2025.

PÁLYÁZATI BESZÁMOLÓ

0098-MMA-24-REG

„Hazád és anyanyelved”

Győr-Moson-Sopron vármegyében született
1956-os emigráns költők emlékezete

Pályázó:

Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér
9023 Győr, Herman O. u. 22.
(adószám: 15369653-2-08)

Az intézményt képviseli: Dr. Horváth Sándor Domonkos igazgató
programkoordinátor: Sipos Beáta kulturális szervező
gazdasági felelős: dr. Kovácsné Bári Ildikó gazdasági osztályvezető

A projekt célja:

A program kiemelt jelentőséggel bír a regionális irodalmi tudat és önértékelés, öntudat, a művészeti tradíciókról való tudás formálásában. Három szerzőt kívántunk a programban bemutatni: Sulyok Vince, Tűz Tamás és Horváth Elemér életét és munkásságát. Mindhárom költő Győr-Moson-Sopron vármegyében született, és mindhárman az 1956-os forradalom leverése, a szabadságharc tragikus napjai után kényszerültek elhagyni hazájukat. A nyugati emigrációban – Norvégiában, Kanadában, illetve az Egyesült Államokban – saját (magyar nyelvű) költői-írói életművük megvalósításán túl, szervezőkként, szerkesztőkként, közéleti feladatok vállalásával mindhárman rengeteget tettek a körzetükben, országukban élő magyar diaszpóra identitástudatának érdekében is. E munkásságukat és életművüket a magyar irodalomtörténet a jelentős alkotói pályák között tartja számon. Emberi és alkotói üzeneteiket mind történelmi, mind művészeti tartalmuk miatt a kiemelten tudatosítandó értékek tartományában kell számon tartanunk.

A program célcsoportja:

polgári értelmiség, pedagógusok, középiskolások

A projekt megvalósítása

A három költői életút bemutatására olyan szakembereket kértünk fel, akik egyrészt a témában jártas, elismert szakemberek – vagy személyesen is ismerték az adott költőt, vagy a helytörténeti kutatásban elmélyülve jutottak hozzá unikális dokumentumokhoz fotókhöz. Jakab Gábor irodalomtanár, a győri Prohászka Ottokár Gimnázium pedagógusa Tűz Tamás költészetéből írta szakdolgozatát, több ízben tartott előadást a munkásságából, többször publikált a Műhely hasábjain.

Horváth Elemér munkásságának feldolgozásához a szülőváros, Csorna elismert helytörténeti kutatóját bíztuk meg, Sulyok Vince életútjáról pedig az őt személyesen is ismerő jóbarát, a hosszú ideig szintén Norvégiában tevékenykedő Kovács katáng Ferenc készített anyagot.

A három költői életút bemutatását egy irodalmi est keretében szerveztük meg, melyez az 1956-os forradalom előhangjaként, 2024. október 17-én tűztünk műsorra a könyvtárunk belvárosi épületében, a Kisfaludy Károly Könyvtárban.

Az életút, a költői hagyaték méltatása mellett a három alkotó versei is megszólaltak – egy részük versben, Sulyok Vince néhány verse pedig megzenésített formában.

Az irodalmi est időpontja és helyszíne:

időpont: 2024. október 17., csütörtök, 17 óra

helyszín: Kisfaludy Károly Könyvtár, rendezvényterem

Az irodalmi est programja:

Köszöntő:

Dr. Horváth Sándor Domonkos,

a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér igazgatója

Bevezető gondolatok:

Prof. Dr. Jánosi Zoltán irodalomtörténész,

MMA Művészetelméleti Tagozat és Győri Regionális Munkacsoport

Egy ősz örök emléke

Sulyok Vince 1956-ot megidéző versei és visszaemlékezései

Előadó: **Kovács katáng Ferenc** író, költő, műfordító

A szélrózsa gyökerei

Horváth Elemér útja a Keszeg-értől az Atlanti-óceánig

Előadó: **Szalay Balázs** történelemtanár, helytörténész

A szív jogán

Tűz Tamás költészete

Előadó: **Jakab Gábor** tanár, a Prohászka Ottokár Orsolyita Gimnázium pedagógusa

Az irodalmi esten elhangzó verseket

Jáger András és **Móczár Bence**, a Győri Nemzeti Színház művészei tolmácsolják.

Közreműködik a **Hangraforgó** együttes.

Az irodalmi esten elhangzó verseket Jáger András és Móczár Bence, a Győri Nemzeti Színház művészei tolmácsolják. Közreműködött a Hangraforgó együttes.

A műsorban elhangzott versek:

Tűz Tamás: Hazám; Színes krétával; Ének a furcsa narancsról;

Sulyok Vince: Jaj! (dal); Fekete napok; Menekülés; A körlet este tíz után; Kínjaitok tanújaként;

Árnyak nyúlnak utánam; Mint a kör (dal)

Horváth Elemér: Lépkedvén naponta; Orpheus redivivus

Az estet állófogadás zárta.

A projekt látogatói és közreműködői számadatai:

közönség száma: **80 fő**

közreműködői létszám (előadók, színész, zenész közreműködő): **10 fő**

a projektben dolgozó munkatársak létszáma: **8 fő**

A projekt szakmai vonatkozásai és tapasztalatai:

Győr városának jelenkori kulturális élete elsősorban az aktualitásokra összpontosít, amelyben szerepet kapnak az új művészeti produkciók, a kortárs szerzők, a jelen problémáira reagáló alkotások. Mindemellett fontosnak tartjuk, hogy múltunk művelődéstörténeti értékeit is köztudatban tartsuk, kiváltképpen, ha ennek lokálpatrióta vonatkozásai vannak. Egy-egy évforduló, egy-egy pályázati lehetőség kiváló alkalmat teremt arra, hogy ezekre az életutakra felhívjuk a figyelmet, és az újabb és újabb generációk számára is felmutassuk íróink-költőink maradandó, és máig is aktuális mondanivalóját. E tekintetben a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér hiánypótló szerepet tölt be Győr kulturális életében.

A projekt nyilvánossága:

A megvalósult program nyilvános, mindenki által látogatható irodalmi rendezvény volt. Az irodalmi estről videofelvétel készült, mely az intézmény YouTube csatornáján megtekinthető, visszanézhető.

<https://youtu.be/MWcPI57lOok?feature=shared>

Győr Plusz:

beharangozó: [Hazád és anyanyelved – Győr Plusz | Győr Plusz](#)

összefoglaló: [Október menekültjei – Győr Plusz | Győr Plusz](#)

Győri Szalon - 2024. 10. 10.

Hazád és anyanyelved – Emigráns költőkre emlékeznek a győri könyvtárban

Szabados Éva interjúja Jánosi Zoltánnal

[Cikk - Győri Szalon](#)

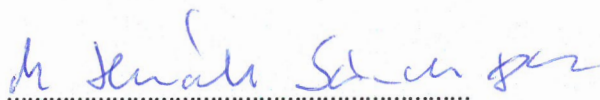
Győri Szalon - 2024. 10.28.

Hazád és anyanyelved

Emigráns költőkre emlékeztek a győri könyvtárban – Bartha Annamária írása

<https://www.gyoriszalon.hu/news/19286/102/Haz%C3%A1d-%C3%A9s-anyanyelved>

Győr, 2025. január 16.

dr. Horváth Sándor Domonkos
igazgató

MELLÉKLETEK

Az est plakátja
és a webes felületekre
tervezett reklámanyagok:

MMA
MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

Hazád és anyanyelved Győr-Moson-Sopron vármegyében született
1956-os emigráns költők emlékezete

Sulyok Vince

Horváth Elemér

Tűz Tamás

**2024. október 17-én,
csütörtökön
17 órai kezdettel**

a Kisfaludy Károly Könyvtár
2. emeleti rendezvénytermében
(9021 Győr, Baross G. u. 4.)

www.gyorikonyvtar.hu

MMA
MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

Hazád és anyanyelved
Győr-Moson-Sopron vármegyében született
1956-os emigráns költők emlékezete

**2024. október 17-én, csütörtökön
17 órai kezdettel**

a Kisfaludy Károly Könyvtár
2. emeleti rendezvénytermében
(9021 Győr, Baross G. u. 4.)

Köszöntőt mond:
Dr. Horváth Sándor Domonkos,
a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér igazgatója

Bevezető gondolatok:
Prof. Dr. Jánosi Zoltán irodalomtörténész,
MMA Művészetelméleti Tagozat és Győri Regionális Munkacsoport

A szív jogán
Tűz Tamás költészete
Előadó: **Jakab Gábor** tanár,
a Prohászka Ottokár Orsolyita Gimnázium pedagógusa

Egy ősz örök emléke
Sulyok Vince 1956-ot megidéző versei és visszaemlékezései
Előadó: **Kovács Katáng Ferenc** író, költő, műfordító

A szélrózsa gyökerei
Horváth Elemér útja a Keszeg-értől az Atlanti-óceánig
Előadó: **Szalay Balázs** történelemtanár, helytörténész

Az irodalmi esten elhangzó verseket
Jáger András és **Móczár Bence,**
a Győri Nemzeti Színház művészei tolmácsolják.

Közreműködik a **Hangraforgó** együttes

**A rendezvény a Magyar Művészeti Akadémia
támogatásával valósul meg.**

Tűz Tamás

Sulyok Vince

Horváth Elemér

www.gyorikonyvtar.hu

A program ingyenesen látogatható! Minden érdeklődőt szeretettel várunk!
Szervező:
Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér (9023 Győr, Herman O. u. 22.)

Beharangozók a könyvtár Facebook-oldalán:

Fotók az irodalmi estről:

Az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójához kapcsolódva vármegyénk emigráns költőiről, Sulyok Vincéről, Horváth Elemérről és Tűz Tamásról emlékeztek meg életútjuk részletes bemutatásával, verseik tolmácsolásával a Kisfaludy Károly Könyvtárban.

Szerző: Farkas Mónika
Fotó: Ács Tamás

Sulyok Vince, Horváth Elemér és Tűz Tamás az emigrációban nemcsak íróként, költőként működtek, de a diaszpórában élő magyarok kulturális fórumainak, rendezvényeinek szervezői, eleven mozgatói is lettek. „Tűz Tamás Kanadában, Horváth Elemér az Egyesült Államokban, Sulyok Vince Norvégiában végzte ezt a nyelv- és nemzetmegtartó munkát. Köteteikben egyszerre vallottak emlékeikről, lélekek és szívben őrzött magyarságukról s új élményeikről, köztük a diaszpóra-lét nehézségeiről is. Azért kell beszelnünk róluk, mert mindhárman e tájon születtek: Tűz Tamás Győrött, Sulyok Vince Ménfőn, Horváth Elemér pedig Csornán” – mutatott

rá az irodalmi rendezvényt támogató dr. Jánosi Zoltán irodalomtörténész, a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozat és Győri Regionális Munkacsoport levelező tagja.

A Sulyok Vince Irodalmi Emlék-hely a ménfőcsanakai Bezerédkastélyban talált otthonra. Könyveinek nagy részét Norvégiában írta, a közel ötezer darabból álló gazdag gyűjteményt 2009-es halála után szállították haza. Életművét gondosan ápolják, az irodalmi est megemlékezője, Kovács Katáng Ferenc szerkesztette még korábban egybe azt a versanyagot, amit a nagyérdemű Oberfrank Pál színművész előadásában hallgathatott meg. Az októberi győri esten ebből válogattak a Győri Nemzeti Színház művészei, Jáger András és Móczár Bence, illetve a Hangraforgó együttes.

Összetettebb a kép már Horváth Elemér életútjával kapcsolatban, hisz számtalan kérdés áll előttünk megválaszolatlanul, 2017-es halálának pontos dátumát sem ismerjük. Szalay Balázs történelemtanár, helytörténész előadásában kitért a pannonhalmi bencés éveire, majd amikor a fiatallembert az '56-os események Firenzébe sodorták, legnagyobb szerencséjére Thomas Mann lánya, Elisabeth vette pártfogásába, akitől rengeteget tanult. Későbbi hazájában, az Egyesült Államokban 1962-ben telepedett le. Nyomdászként kezdett el dolgozni, csa-

ládót alapított, érzéseiről 1976-os „Egy fehér néger naplójából” című kötetében vallott. Később Csorna díszpolgári címe mellett átvethette Mádl Ferenc akkori köztársasági elnöktől a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét, Győrött Villányi László költő fogadta a Műhely-estén.

A Házad és anyanyelv című irodalmi est „A szív jogán” című előadással zárult. A 19 kötetes Tűz Tamás, Győrött induló katolikus pap verseiről részletesen Jakab Gábor, a Prohászka Ottokár Orsolyita Gimnázium pedagógusa mesélt. Az emigráns költő eredeti nevén, Makkó Lajosként kezdte papi tanulmányait, majd a teológia harmadik évében, 21 évesen írt először verset. Irodalmi szárnyalásait a második világháború szakította meg, tábori lelkesként szovjet hadifogságba esett, 1947-es hazatérése után visszatért

papi hivatásához, irodalmi működését az akkori politikai rendszer teljes mértékben korlátozta. Vágyott a szabadságra és a kiteljesedésre, az 1956-os forradalom után Kanadába távozott, ahol a magyarság érdekében papként, költőként, irodalomszervezőként tevékenykedett. Kezdeményezésére jött létre többek között az Amerikai Magyar Írók csoportja. Tűz Tamás a kanadai Hamiltonban hunyt el 1992-ben.

Három újabb névtáblával bővült a Bem téren található Vitézi Hósi Kopjafa emlékműve. A kedden tartott ünnepségen vitéz Czapáry Jenő Gyula repülő alezredes, vitéz Baboth Béla honvéd alhadnagy, és a nemrég elhunyt vitéz Kiss-Surányi Csilla vitézi törzskapitány emlékének adózva helyezték el névtáblákat. A megemlékezést dr. vitéz Czapáry-Martincsevics András, nemzetőr-altábornagy, elnök-parancsnok tartotta.

**győr+
MÉDIA**

GYŐRI PRESSZÓ Megjelenik minden pénteken, Győr közfelfüggetési területén terjesztve. Kiadja: Győr+ Média Zrt. Felelős kiadó: Panda Ákos vezérigazgató. A szerkesztőség címe: 9023 Győr, Kodály Zoltán u. 32/A. Tel.: 96/511-620. E-mail: media@gyorplusz.hu Hirdetésfeladás: hirdetes@gyorplusz.hu. A hirdetések tartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget. Nyomdai előkészítés: Konrad Grafika. Nyomtatás: Mediaworks Hungary Zrt., 9021 Győr, Újlak u. 4/A. Tel.: 96/504-444. Terjesztéssel kapcsolatos észrevételeiket kérjük, a terjesztes@gyorplusz.hu címen jelezzék. ISSN 3057-9678 (Nyomtatott)